

Περιεχόμενα

II Ανακοινώσεις

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2014/C 147/01	Κίνηση διαδικασίας (Υπόθεση M.7000 — Liberty Global / Ziggo) ⁽¹⁾	1
2014/C 147/02	Μη διατύπωση αντιρρήσεων σε κοινοποιηθείσα συγκέντρωση (Υπόθεση M.7145 — Veolia Environnement / Dalkia International) ⁽¹⁾	2

IV Πληροφορίες

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2014/C 147/03	Ισοτιμίες του ευρώ	3
2014/C 147/04	Γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων Συνεδρίαση της 17ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με προσχέδιο απόφασης στην υπόθεση C.39398 — Visa ΠΔΠ (πολυμερής διατραπεζική προμήθεια της Visa) — Εισηγήτρια: Μάλτα	4
2014/C 147/05	Τελική έκθεση του συμβούλου ακρόασεων — Πολυμερείς διατραπεζικές προμήθειες (ΠΔΠ) της Visa (ΑΤ.39398)	5

2014/C 147/06	Περίληψη απόφασης της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ (Υπόθεση AT.39398 Visa MIF) [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2014)1199 final]	7
---------------	---	---

V Γνωστοποιήσεις

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

2014/C 147/07	Κρατική ενίσχυση — Δημοκρατία της Λετονίας — Κρατική ενίσχυση αριθ. SA.36612 (2014/C) (ex 2013/NN) — Μη κοινοποιηθείσα ενίσχυση που χορηγήθηκε από τη Λετονία στη Citadele και την Parex — Πρόσκληση υποβολής παρατηρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽¹⁾	11
---------------	---	----

⁽¹⁾ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κίνηση διαδικασίας

(Υπόθεση M.7000 — Liberty Global / Ziggo)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2014/C 147/01)

Στις 8 Μαΐου 2014, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει διαδικασία στην προαναφερθείσα υπόθεση αφού διαπίστωσε ότι η κοινοποιηθείσα συγκέντρωση δημιουργεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβιβασμό της με την εσωτερική αγορά. Με την κίνηση της διαδικασίας, αρχίζει μία πιο εμπεριστατωμένη έρευνα της κοινοποιηθείσας συγκέντρωσης σε δεύτερο στάδιο, η οποία δεν προδικάζει την τελική απόφαση επί της υποθέσεως. Η απόφαση βασίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου⁽¹⁾.

Η Επιτροπή καλεί τους ενδιαφερόμενους τρίτους να υποβάλουν στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις τους για τη σχεδιαζόμενη συγκέντρωση.

Προκειμένου να ληφθούν πλήρως υπόψη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, οι παρατηρήσεις πρέπει να παραληφθούν από την Επιτροπή το αργότερο εντός δεκαπέντε ημερών από την ημερομηνία της παρούσας δημοσίευσης. Οι παρατηρήσεις μπορούν να σταλούν στην Επιτροπή με φαξ (+32 22964301) ή ταχυδρομικά, με την ένδειξη M.7000 — Liberty Global / Ziggo, στην ακόλουθη διεύθυνση:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΓΔ Ανταγωνισμού
Μητρώο Συγχωνεύσεων
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ EE L 24 της 29.1.2004, σ. 1 («Κανονισμός συγκεντρώσεων»).

Μη διατύπωση αντιρρήσεων σε κοινοποιηθείσα συγκέντρωση
(Υπόθεση M.7145 — Veolia Environnement /Dalkia International)
(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)
(2014/C 147/02)

Στις 7 Μαΐου 2014 η Επιτροπή αποφάσισε να μη διατυπώσει αντιρρήσεις σχετικά με την ανωτέρω κοινοποιηθείσα συγκέντρωση και να τη χαρακτηρίσει συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά. Η απόφαση αυτή βασίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου⁽¹⁾. Το πλήρες κείμενο της απόφασης διατίθεται μόνον στα αγγλικά και θα δημοσιοποιηθεί χωρίς τα επιχειρηματικά απόρρητα στοιχεία τα οποία ενδέχεται να περιέχει. Θα διατίθεται:

- από τη σχετική με τις συγκεντρώσεις ενότητα του δικτυακού τόπου της Επιτροπής για τον ανταγωνισμό (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Ο δικτυακός αυτός τόπος παρέχει διάφορα μέσα που βοηθούν στον εντοπισμό μεμονωμένων αποφάσεων για συγκεντρώσεις όπως ευρετήρια επιχειρήσεων, αριθμών υποθέσεων και ημερομηνιών και τομεακά ευρετήρια,
- σε ηλεκτρονική μορφή στον δικτυακό τόπο EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) με αριθμό εγγράφου 32014M7145. Ο δικτυακός τόπος EUR-Lex αποτελεί την επιγραμμική πρόσβαση στην ευρωπαϊκή νομοθεσία.

⁽¹⁾ ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1.

IV

(Πληροφορίες)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ
ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ισοτιμίες του ευρώ ⁽¹⁾

15 Μαΐου 2014

(2014/C 147/03)

1 ευρώ =

Νομισματική μονάδα	Ισοτιμία	Νομισματική μονάδα	Ισοτιμία
USD	δολάριο ΗΠΑ	CAD	δολάριο Καναδά
JPY	ιαπωνικό γιεν	HKD	δολάριο Χονγκ Κονγκ
DKK	δανική κορόνα	NZD	δολάριο Νέας Ζηλανδίας
GBP	λίρα στερλίνα	SGD	δολάριο Σιγκαπούρης
SEK	σουηδική κορόνα	KRW	ουόν Νότιας Κορέας
CHF	ελβετικό φράγκο	ZAR	νοτιοαφρικανικό ραντ
ISK	ισλανδική κορόνα	CNY	κινεζικό ρενμινπί γιουάν
NOK	νορβηγική κορόνα	HRK	κροατική κούνα
BGN	βουλγαρικό λεβ	IDR	ρουπία Ινδονησίας
CZK	τσεχική κορόνα	MYR	μαλαισιανό ρινγκίτ
HUF	ουγγρικό φιορίνι	PHP	πέσο Φιλιππινών
LTL	λιθουανικό λίτας	RUB	ρωσικό ρούβλι
PLN	πολωνικό ζλότι	THB	ταϊλανδικό μπατ
RON	ρουμανικό λέου	BRL	ρεάλ Βραζιλίας
TRY	τουρκική λίρα	MXN	πέσο Μεξικού
AUD	δολάριο Αυστραλίας	INR	ινδική ρουπία

⁽¹⁾ Πηγή: Ισοτιμίες αναφοράς που δημοσιεύονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων Συνεδρίαση της 17ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με προσχέδιο απόφασης στην υπόθεση C.39398 — Visa ΠΔΠ (πολυμερής δατραπεζική προμήθεια της Visa)

Εισηγήτρια: Μάλτα

(2014/C 147/04)

- (1) Η συμβουλευτική επιτροπή συμμαρξεται τις επιφυλάξεις της Επιτροπής όπως διατυπώθηκαν στο σχέδιο απόφασης που κοινοποιήθηκε στη συμβουλευτική επιτροπή στις 5 Φεβρουαρίου 2014 δυνάμει του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.
 - (2) Η συμβουλευτική επιτροπή συμφωνεί με την Επιτροπή ότι η διαδικασία σχετικά με τη Visa Europe μπορεί να περατωθεί με την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.
 - (3) Η συμβουλευτική επιτροπή συμφωνεί με την Επιτροπή ότι οι δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν από τη Visa Europe είναι κατάλληλες, αναγκαίες και ανάλογες και πρέπει να καταστούν νομικώς δεσμευτικές για τη Visa Europe.
 - (4) Η συμβουλευτική επιτροπή συμφωνεί με την Επιτροπή ότι, υπό το πρίσμα των δεσμεύσεων που προσφέρθηκε να αναλάβει η Visa Europe, δεν συντρέχουν πλέον λόγοι να αναλάβει δράση η Επιτροπή κατά της Visa Europe, με την επιφύλαξη του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.
 - (5) Η συμβουλευτική επιτροπή καλεί την Επιτροπή να λάβει υπόψη της όλα τα άλλα θέματα που ετέθησαν κατά τη συζήτηση.
 - (6) Η συμβουλευτική επιτροπή συνιστά τη δημοσίευση της γνώμης της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
-

Τελική έκθεση του συμβούλου ακροάσεων⁽¹⁾
Πολυμερείς διατραπεζικές προμήθειες (ΠΔΠ) της Visa (ΑΤ.39398)
(2014/C 147/05)

Εισαγωγή

(1) Το σχέδιο απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου⁽²⁾ απευθύνεται στη Visa Europe Limited (εφεξής «Visa Europe») και αφορά τμήμα της διαδικασίας στην υπόθεση ΑΤ.39398 — ΠΔΠ (πολυμερείς διατραπεζική προμήθεια) της Visa.

(2) Στις 6 Μαρτίου 2008, κατόπιν αυτεπάγγελτης έρευνας, η οποία κινήθηκε στις 28 Νοεμβρίου 2006, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία σε σχέση με τον καθορισμό των «πολυμερώς συμφωνηθέντων διατραπεζικών προμηθειών» («ΠΔΠ») που εφαρμόζονται αυτομάτως στις διασυνοριακές συναλλαγές και, σε ορισμένες περιπτώσεις, σε εγχώριες συναλλαγές σε σημεία πώλησης που πραγματοποιούνται εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου («ΕΟΧ»), χρησιμοποιώντας κάρτες πληρωμής με το σήμα της Visa.

(3) Μετά από μία πρώτη κοινοποίηση αιτιάσεων το 2009, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 8 Δεκεμβρίου 2010, μια πρώτη απόφαση δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, που κατέστησε υποχρεωτικές για την Visa Europe ορισμένες δεσμεύσεις όσον αφορά τις ενδοπεριφερειακές και ορισμένες εγχώριες ΠΔΠ που εφαρμόζονται στις συναλλαγές με κάρτες άμεσης χρέωσης⁽³⁾. Η Επιτροπή συνέχισε τις έρευνές της όσον αφορά τις ΠΔΠ για καταναλωτικές πιστωτικές κάρτες.

(4) Στις 31 Ιουλίου 2012, η Επιτροπή γνωστοποίησε στην Visa Europe συμπληρωματική κοινοποίηση αιτιάσεων («ΣΚΑ») στην οποία διατύπωσε, ουσιαστικά, την προκαταρκτική άποψη ότι ο καθορισμός από την Visa του καθεστώτος των ΠΔΠ και ορισμένων συναφών κανόνων σε συναλλαγές που πραγματοποιούνται με τη χρήση καταναλωτικών πιστωτικών καρτών με το σήμα VISA στις οποίες ο έμπορος είναι εγκατεστημένος εντός του ΕΟΧ δεν μπορούν να εξαιρεθούν από την απαγόρευση που προβλέπεται στο άρθρο 101 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ και στο άρθρο 53 παράγραφος 1 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

Πρόσβαση στον φάκελο

(5) Τον Αύγουστο του 2012, δόθηκε στην Visa Europe πρόσβαση στον φάκελο μέσω DVD. Η εταιρεία ζήτησε περαιτέρω πρόσβαση στα εξής: 1) στα αποτελέσματα έρευνας για τις αποδέκτριες τράπεζες που πραγματοποίησε η Επιτροπή το 2010 (εφεξής η «Έρευνα για τις αποδέκτριες τράπεζες») και 2) στα έγγραφα σχετικά με μελέτη που ανατέθηκε από την Επιτροπή το 2008 με τίτλο «Κόστος και οφέλη των εμπορών εάν αποδεχτούν τις διάφορες μεθόδους πληρωμής» (εφεξής η «Μελέτη κόστους»).

Πρόσβαση μέσω της αίθουσας δεδομένων στην «Έρευνα για τις αποδέκτριες τράπεζες»

(6) Απαντώντας σε σχετικό αίτημα της Visa Europe, η ΓΔ Ανταγωνισμού πρότεινε την οργάνωση χωριστών αιθουσών δεδομένων στις οποίες οι εξωτερικοί νομικοί σύμβουλοι της Visa Europe θα είχαν πρόσβαση μόνο σε ανώνυμες ποιοτικές πληροφορίες που υποβλήθηκαν από τις αποδέκτριες τράπεζες στο πλαίσιο της έρευνας και οι εξωτερικοί οικονομικοί σύμβουλοι θα είχαν πρόσβαση μόνο σε ποσοτικές πληροφορίες. Με αυτόν τον τρόπο, οι εξωτερικοί νομικοί σύμβουλοι της Visa Europe απέκτησαν πρόσβαση, τον Ιανουάριο του 2013 σε μέρος των πληροφοριών που έδωσαν οι αποδέκτριες τράπεζες σχετικά με το πρόγραμμα «διασυνοριακής αποδοχής».

(7) Ωστόσο, όσον αφορά τις λοιπές πληροφορίες των αποδεκτριών τραπεζών, η Visa Europe διαφώνησε με τη ΓΔ Ανταγωνισμού για ορισμένους κανόνες που διέπουν τους όρους πρόσβασης στην αίθουσα δεδομένων και παρέπεμψε το θέμα σε εμένα σύμφωνα με το άρθρο 7 της απόφασης 2011/695/ΕΕ. Ειδικότερα, η Visa Europe ζήτησε: α) να επιτραπεί στους εξωτερικούς της συμβούλους να πληροφορηθούν από ποιες χώρες προέρχονται οι τράπεζες που συμμετείχαν στην «Έρευνα για τις αποδέκτριες τράπεζες»· β) να τροποποιηθεί ο κανόνας βάσει του οποίου οι εξωτερικοί νομικοί και οικονομικοί σύμβουλοι είχαν πρόσβαση μόνο στα ποιοτικά και ποσοτικά δεδομένα, αντίστοιχα.

⁽¹⁾ Σύμφωνα με τα άρθρα 16 και 17 της απόφασης 2011/695/ΕΕ του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 13ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του συμβούλου ακροάσεων σε ορισμένες διαδικασίες ανταγωνισμού (ΕΕ L 275 της 20.10.2011, σ. 29) («Απόφαση 2011/695/ΕΕ»).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης (Ε L 1 της 4.1.2003, σ. 1).

⁽³⁾ Βλέπε τελική έκθεση της 26ης Νοεμβρίου 2010 (ΕΕ C 79 της 12.3.2011, σ. 6).

(8) Απέρριψα το αίτημα α) δεδομένου ότι υπήρχε σοβαρός κίνδυνος να εντοπιστεί η ταυτότητα των τραπεζών που συμμετείχαν στην «Έρευνα για τις αποδέκτριες τράπεζες» εάν αποκαλύπτονταν οι χώρες από τις οποίες προέρχονταν. Επιπλέον, η Visa Europe δεν είχε αποδείξει ότι οι πληροφορίες για τις χώρες προέλευσης αυτών των τραπεζών ήταν απαραίτητες για την άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας. Όσον αφορά το αίτημα β), κατέληξα στο συμπέρασμα ότι θα έπρεπε να δοθεί στους εξωτερικούς νομικούς και οικονομικούς συμβούλους της Visa Europe πρόσβαση σε όλες τις πληροφορίες στις αίθουσες δεδομένων, δεδομένου ότι οι προτεινόμενοι περιορισμοί σχετικά με την πρόσβαση δεν φάνοιταν να δικαιολογούνται από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης προκειμένου να διαφυλαχθούν οι εμπιστευτικές πληροφορίες, αλλά ότι ήταν σημαντικό όσον αφορά τα δικαιώματα άμυνας της Visa Europe να μπορούν οι οικονομικοί και νομικοί της σύμβουλοι να διαβουλεύονται μεταξύ τους σχετικά με τα έγγραφα στα οποία τους δόθηκε πρόσβαση.

Πρόσβαση στα έγγραφα σχετικά με τη «Μελέτη κόστους»

(9) Η ΓΔ Ανταγωνισμού δεν έκανε δεκτή την πρόσβαση στα έγγραφα σχετικά με τη «Μελέτη κόστους» διότι θεωρούσε ότι τα εν λόγω έγγραφα δεν αποτελούσαν μέρος του φακέλου της Επιτροπής, ότι δεν είχαν χρησιμοποιηθεί στην ΣΚΑ ούτε η ΣΚΑ είχε στηριχθεί σε αυτά και ότι δεν περιείχαν απαλλακτικά στοιχεία. Ωστόσο, δεδομένου ότι οι προδιαγραφές της «Μελέτης κόστους» είχαν αναφερθεί στη διαδικασία κατά της Visa Europe και λαμβανομένου υπόψη του ορισμού της παραγράφου 8 της ανακοίνωσης για την πρόσβαση στον φάκελο⁽¹⁾, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι η «Μελέτη κόστους», αποτελούσε μέρος των εγγράφων του φακέλου της Επιτροπής. Ωστόσο, έχω επισημάνει ότι δεν έπρεπε να δοθεί πρόσβαση στην Visa Europe σε όλα τα εν λόγω έγγραφα. Η αλληλογραφία μεταξύ της Επιτροπής και των αναδόχων στην οποία περιλαμβάνεται αξιολόγηση της εργασίας των αναδόχων ή στοιχεία για την οικονομική πλευρά της μελέτης ή οι εσωτερικές συζητήσεις μεταξύ της Επιτροπής και των εμπειρογνομόνων της και άλλα έγγραφα προκαταρκτικού χαρακτήρα αποτελούν εσωτερικά έγγραφα [μη προσπελάσιμα⁽²⁾].

Προθεσμία απάντησης στη συμπληρωματική κοινοποίηση αιτιάσεων

(10) Η Visa Europe απάντησε σε τμήματα της συμπληρωματικής κοινοποίησης αιτιάσεων τον Φεβρουάριο του 2013, αφού η ΓΔ Ανταγωνισμού παρέτεινε την αρχική περίοδο των 12 εβδομάδων εντός της οποίας έπρεπε να υποβληθεί η απάντηση.

Δεσμεύσεις

(11) Στις 10 Μαΐου 2013, η Visa Europe υπέβαλε δεσμεύσεις με σκοπό να εξαλείψει τις ανησυχίες της Επιτροπής. Στις 14 Ιουνίου 2013, η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού αριθ. 1/2003⁽³⁾ και έλαβε 17 απαντήσεις από ενδιαφερόμενους τρίτους. Η Visa Europe υπέβαλε τροποποιημένη πρόταση δεσμεύσεων τον Νοέμβριο του 2013.

(12) Το σχέδιο απόφασης της Επιτροπής καθιστά υποχρεωτικές τις δεσμεύσεις που προσφέρθηκαν από την Visa Europe για τέσσερα έτη. Η απόφαση καταλήγει ουσιαστικά στο συμπέρασμα ότι δεν υφίστανται πλέον λόγοι για την ανάληψη δράσης όσον αφορά τις ΠΔΠ που έχουν καθοριστεί από την Visa Europe σχετικά με τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται εντός του ΕΟΧ με τη χρήση καταναλωτικών καρτών πληρωμής με το σήμα της Visa και τους κανόνες της Visa Europe σχετικά με τη διασυνωριακή αποδοχή.

(13) Δεν έχω λάβει οιοδήποτε αίτημα ή καταγγελία από κανένα από τα μέρη της διαδικασίας στην παρούσα υπόθεση σε σχέση με τις προταθείσες δεσμεύσεις⁽⁴⁾.

(14) Υπό το πρίσμα όλων των ανωτέρω, θεωρώ ότι έγινε σεβαστή η αποτελεσματική άσκηση των διαδικαστικών δικαιωμάτων όλων των μερών.

Βρυξέλλες, 19 Φεβρουαρίου 2014.

Wouter WILS

⁽¹⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής περί των κανόνων πρόσβασης στον φάκελο υπόθεσης της Επιτροπής δυνάμει των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης ΕΚ, των άρθρων 53, 54 και 57 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου (ΕΕ C 325 της 22.12.2005, σ. 7).

⁽²⁾ Ανακοίνωση σχετικά με την πρόσβαση στον φάκελο, παράγραφος 12.

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής που δημοσιεύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου στην υπόθεση AT.39398 — VISA MIF (ΕΕ C 168 της 14.6.2013, σ. 22).

⁽⁴⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1 της απόφασης 2011/695/ΕΕ, τα μέρη διαδικασιών τα οποία αναλαμβάνουν δεσμεύσεις βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, δύνανται να απευθύνονται στον σύμβουλο ακροάσεων σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας για να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική άσκηση των διαδικαστικών τους δικαιωμάτων.

Περίληψη απόφασης της Επιτροπής
της 26ης Φεβρουαρίου 2014
σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής
Ένωσης και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ

(Υπόθεση ΑΤ.39398 Visa MIF)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2014)1199 final]

(Το αγγλικό κείμενο είναι το μόνο αυθεντικό)

(2014/C 147/06)

Στις 26 Φεβρουαρίου 2014 η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σχετικά με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου⁽¹⁾, η Επιτροπή δημοσιεύει τα ονόματα των μερών και τα ουσιώδη στοιχεία της απόφασης, περιλαμβανομένων των κυρώσεων που επιβάλλονται, λαμβάνοντας επίσης υπόψη το έννομο συμφέρον των επιχειρήσεων για την προστασία του επαγγελματικού απορρήτου.

(1) Η υπόθεση αφορά, αφενός, τον καθορισμό των πολυμερών διατραπεζικών προμηθειών (εφεξής «ΠΔΠ») από τη Visa Europe Limited (εφεξής «Visa Europe») που εφαρμόζονται σε ενδοπεριφερειακές, ορισμένες εγχώριες⁽²⁾ και εντός Visa Europe εκτός ΕΟΧ⁽³⁾ συναλλαγές που πραγματοποιούνται στα σημεία πώλησης (εφεξής «POS») με καταναλωτικές πιστωτικές κάρτες Visa και με καταναλωτικές χρεωστικές κάρτες Visa και, αφετέρου, τους κανόνες σχετικά με τη διασυνοριακή αποδοχή.

1. ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΑΞΕΙΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ

(2) Στην κοινοποίηση αιτιάσεων της 3ης Απριλίου 2009 (εφεξής η «κοινοποίηση αιτιάσεων»), η Επιτροπή κατέληξε στο προσωρινό συμπέρασμα ότι η Visa Europe παρέβη τις διατάξεις του άρθρου 101 της Συνθήκης και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ κατά τον καθορισμό των ΠΔΠ.

(3) Στις 8 Δεκεμβρίου 2010 η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού αριθ. 1/2003 (η «απόφαση σχετικά με τις δεσμεύσεις για τις χρεωστικές κάρτες»). Με την απόφαση κατέστησαν νομικώς δεσμευτικές για τη Visa Europe για τέσσερα έτη οι δεσμεύσεις i) να θέσει ανώτατο όριο 0,20 % στη μέση σταθμισμένη ΠΔΠ η οποία εφαρμόζεται στις καταναλωτικές χρεωστικές συναλλαγές που καλύπτονται από τη διαδικασία και ii) να διατηρήσει και/ή να επιφέρει ορισμένες αλλαγές στους κανόνες δικτύου που εφαρμόζει.

(4) Στη συμπληρωματική της κοινοποίηση αιτιάσεων της 31ης Ιουλίου 2012 (εφεξής η «συμπληρωματική κοινοποίηση αιτιάσεων»), η Επιτροπή αναδιτύπωσε και διευκρίνισε περαιτέρω τις αντιρρήσεις της σε ό,τι αφορά τις πολυμερείς διατραπεζικές προμήθειες («ΠΔΠ») σχετικά με καταναλωτικές πιστωτικές κάρτες. Επεξέτεινε επίσης το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας στην άμεση εφαρμογή των διαπεριφερειακών (ή διεθνών) ΠΔΠ κατά τις οποίες οι έμποροι βρίσκονται στον ΕΟΧ και κατέληξε επίσης στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι οι κανόνες της Visa Europe για τη διασυνοριακή αποδοχή παρέβησαν τις διατάξεις του άρθρου 101 της Συνθήκης και του άρθρου 53 της συμφωνίας για τον ΕΟΧ.

(5) Οι διατραπεζικές προμήθειες καταβάλλονται από την τράπεζα του εμπόρου («αποκτώσα τράπεζα») στην τράπεζα του κατόχου της κάρτας («εκδότης τράπεζα») για κάθε συναλλαγή που πραγματοποιείται σε εμπορικό κατάστημα με κάρτα πληρωμών. Όταν ο κάτοχος κάρτας χρησιμοποιεί κάρτα πληρωμών για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών από έμπορο, ο έμπορος καταβάλλει στην οικεία αποκτώσα τράπεζα προμήθεια για την παρεχόμενη υπηρεσία. Η αποκτώσα τράπεζα κρατά ένα μέρος αυτής της προμήθειας (το περιθώριο της αποκτώσας τράπεζας), ένα μέρος περιέρχεται στην εκδότης τράπεζα (ΠΔΠ) και ένα μικρό μέρος περιέρχεται στον υπεύθυνο φορέα του συστήματος (στην προκειμένη περίπτωση τη Visa). Στην πράξη, μεγάλο μέρος της επιβάρυνσης του εμπόρου για την παρεχόμενη υπηρεσία καθορίζεται από την ΠΔΠ.

⁽¹⁾ ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1.

⁽²⁾ Επί του παρόντος, στο Βέλγιο, την Ουγγαρία, την Ισλανδία, την Ιρλανδία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο, τη Μάλτα, τις Κάτω Χώρες, τη Λετονία και τη Σουηδία.

⁽³⁾ Πρόκειται για συναλλαγές που πραγματοποιούνται με εμπόρους ευρισκόμενους εντός του ΕΟΧ με καταναλωτικές κάρτες Visa που έχουν εκδοθεί σε χώρες εκτός του ΕΟΧ οι οποίες ανήκουν στον χώρο στον οποίο δραστηριοποιείται η Visa Europe. Ο χώρος στον οποίο δραστηριοποιείται η Visa Europe, συνίσταται στον ΕΟΧ, την Ανδόρα, τις Φερόες Νήσους, τη Γροιλανδία, το Ισραήλ, το Μονακό, τον Άγιο Μαρίνο, τις Νήσους Svalbard και Jan Mayen, την Ελβετία, την Τουρκία και την Πόλη του Βατικανού.

(6) Στην προκαταρκτική αξιολόγηση εκφράστηκε η ανησυχία ότι αντικείμενο και αποτέλεσμα των ΠΔΠ είναι ο σημαντικός περιορισμός του ανταγωνισμού στις αποκτώσες αγορές εις βάρος των εμπόρων και, εμμέσως, των πελατών τους. Οι ΠΔΠ φαίνεται να οδηγούν σε διόγκωση της βάσης επί της οποίας οι αποκτώσες τράπεζες ορίζουν τις επιβαρύνσεις των εμπόρων για τις παρεχόμενες υπηρεσίες («MSC»), δημιουργώντας ένα σημαντικό στοιχείο του κόστους κοινό για όλες τις αποκτώσες τράπεζες. Σύμφωνα με την προκαταρκτική αξιολόγηση της Επιτροπής, οι ΠΔΠ της Visa Europe δεν είναι αντικειμενικά αναγκαίες. Το περιοριστικό αποτέλεσμα στις αποκτώσες αγορές ενισχύεται ακόμη περισσότερο από την επίδραση των ΠΔΠ στο δίκτυο και στις αγορές έκδοσης, καθώς και από άλλους κανόνες και πρακτικές του δικτύου, και συγκεκριμένα τον κανόνα υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών (Honour All Cards Rule, «HACR»), τον κανόνα αποφυγής διακριτικής μεταχείρισης (No Discrimination Rule «NDR»), την εφαρμογή ενιαίων επιβαρύνσεων («blending») ⁽¹⁾ και την κατάτμηση των αποκτώσων αγορών λόγω των κανόνων που περιορίζουν τη διασυνοριακή αποδοχή συναλλαγών ⁽²⁾. Εξάλλου, σύμφωνα με την κοινοποίηση αιτιάσεων και τη συμπληρωματική κοινοποίηση αιτιάσεων, οι ΠΔΠ δεν πληρούν τις απαιτήσεις ώστε να τύχουν εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης με το σκεπτικό ότι βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα και εξασφαλίζουν παράλληλα στους καταναλωτές ένα δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει.

(7) Στο σύστημα της Visa Europe, οι διασυνοριακές αποκτώσες τράπεζες υπόκεινται σε κανόνα ο οποίος επιβάλλει την εφαρμογή των ΠΔΠ που εφαρμόζονται στη χώρα συναλλαγής. Σύμφωνα με τον κανόνα αυτό, οι διασυνοριακές αποκτώσες τράπεζες πρέπει να εφαρμόζουν εξ ορισμού είτε τις ειδικές ανά χώρα ΠΔΠ ή ενδοπεριφερειακές ΠΔΠ ή τις καταχωρισμένες εγχώριες ΠΔΠ. Οι συμβεβλημένες με τη Visa εκδότριες και αποκτώσες τράπεζες στη χώρα συναλλαγής, καθώς και οι διασυνοριακές αποκτώσες τράπεζες μπορούν να αποκλίνουν από τις εγχώριες ΠΔΠ ή τις ειδικές ανά χώρα ΠΔΠ μέσω της σύναψης διμερών συμφωνιών που προβλέπουν χαμηλότερες ή μηδενικές διαπραγματευτικές προμήθειες. Ωστόσο, οι διασυνοριακές αποκτώσες τράπεζες ενδέχεται να βρεθούν σε μειονεκτική θέση εάν θελήσουν να συνάψουν διμερείς συμφωνίες αυτού του είδους διότι δεν είναι πιθανό να έχουν ισχυρούς δεσμούς με εγχώριες εκδότριες τράπεζες. Σε χώρες όπου υπάρχουν σημαντικές διμερείς συμφωνίες με εγχώριες αποκτώσες τράπεζες, οι διασυνοριακές αποκτώσες τράπεζες θα έπρεπε κατά κανόνα να εφαρμόσουν τις υψηλότερες ειδικές ανά χώρα ΠΔΠ ή ενδοπεριφερειακές ΠΔΠ ή καταχωρισμένες εγχώριες ΠΔΠ. Ο κανόνας αυτός θεωρείται επίσης εδαφικός περιορισμός και περιορισμός στον τομέα των τιμών λόγω του αντικείμενου και του αποτελέσματός του, ο οποίος δεν επιτρέπει στις αποκτώσες τράπεζες σε χώρες με χαμηλότερη πολυμερή διαπραγματευτική προμήθεια να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε άλλες χώρες σε τιμές που αντικατοπτρίζουν τις χαμηλές ΠΔΠ τους. Δεδομένου του στόχου της επίτευξης μιας εσωτερικής αγοράς πληρωμών, πρόκειται για πολύ σοβαρό περιορισμό, ο οποίος φαίνεται αδικαιολόγητος. Αυτός ο τεχνητός καταμερισμός των αποκτώσων αγορών βλάπτει τους καταναλωτές, δεδομένου ότι οι έμποροι είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν υψηλότερο αντίτιμο για την απόκτηση υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, στη συμπληρωματική κοινοποίηση αιτιάσεων η Επιτροπή κατέληξε επίσης στο προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι ο στόχος και το περιεχόμενο του κανόνα αυτού είναι να διατηρηθεί η κατάτμηση των εθνικών αγορών περιορίζοντας την είσοδο διασυνοριακών αποκτώσων τραπεζών και τον ανταγωνισμό που αυτή συνεπάγεται.

2. ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΝΑΛΗΨΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ

(8) Στις 10 Μαΐου 2013 η Visa Europe προσφέρθηκε να αναλάβει δεσμεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, για να ανταποκριθεί στις επιφυλάξεις της Επιτροπής όσον αφορά τον ανταγωνισμό.

(9) Στις 14 Ιουνίου 2013, σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, η Επιτροπή δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ανακοίνωση με περιλήψη της υπόθεσης και των προτεινόμενων δεσμεύσεων, καλώντας τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους για τις εν λόγω δεσμεύσεις εντός ενός μηνός από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης. Στις 30 Αυγούστου 2013 η Επιτροπή ενημέρωσε τη Visa Europe σχετικά με τις παρατηρήσεις που έλαβε από τα ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη μετά τη δημοσίευση της ανακοίνωσης. Στις 5 Νοεμβρίου 2013 η Visa Europe υπέβαλε αναθεωρημένες δεσμεύσεις.

⁽¹⁾ Ο κανόνας υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών είναι κανόνας του συστήματος της Visa βάσει του οποίου οι έμποροι που έχουν υπογράψει σύμβαση αποδοχής πληρωμών με κάρτα συγκεκριμένου εμπορικού σήματος (για παράδειγμα, VISA, VISA Electron ή V PAY) υποχρεούνται να δέχονται όλες τις κάρτες του εν λόγω εμπορικού σήματος οι οποίες υποβάλλονται δεδόντως, χωρίς διακρίσεις και ανεξάρτητα από την ταυτότητα της εκδότριας τράπεζας ή του τύπου της κάρτας εντός του συγκεκριμένου εμπορικού σήματος. Ο κανόνας αποφυγής διακριτικής μεταχείρισης κανόνας του συστήματος της Visa που δεν επιτρέπει στους εμπόρους να επιβάλλουν πρόσθετες επιβαρύνσεις για συναλλαγές που πραγματοποιούνται με κάρτες πληρωμών VISA, VISA Electron ή V PAY, εκτός εάν η τοπική νομοθεσία απαιτεί ρητά να επιτρέπεται σε εμπόρους η επιβολή πρόσθετης επιβάρυνσης. Η εφαρμογή ενιαίων επιβαρύνσεων αποτελεί πρακτική κατά την οποία οι αποκτώσες τράπεζες χρεώνουν τους εμπόρους τις ίδιες επιβαρύνσεις για τις παρεχόμενες υπηρεσίες (MSC) για την αποδοχή διαφορετικών καρτών πληρωμής του ίδιου συστήματος πληρωμών (π.χ. VISA — χρεωστική και πιστωτική) ή για την αποδοχή των καρτών πληρωμής που ανήκουν σε διαφορετικά συστήματα καρτών πληρωμής (π.χ. πιστωτικών καρτών Visa και MasterCard). Στην προκαταρκτική της εκτίμηση, η Επιτροπή συμπέρανε ότι οι εν λόγω κανόνες και πρακτικές μειώνουν την ικανότητα των εμπόρων να περιορίζουν τη συλλογική άσκηση ισχύος στην αγορά από τα μέλη της Visa Europe μέσω της πολυμερούς διαπραγματευτικής προμήθειας, ενισχύοντας έτσι τις επιζήμιες για τον ανταγωνισμό συνέπειες της πολυμερούς διαπραγματευτικής προμήθειας.

⁽²⁾ Διασυνοριακή αποδοχή είναι η δραστηριότητα που αναλαμβάνεται από αποκτώσες τράπεζες με στόχο τη σύναψη συμβάσεων αποδοχής με εμπόρους που κατοικούν σε χώρα του ΕΟΧ διαφορετική από αυτή στην οποία είναι εγκατεστημένη η αποκτώσα τράπεζα.

(10) Με απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, η Επιτροπή κατέστησε υποχρεωτικές, επί τέσσερα έτη, τις αναθεωρημένες δεσμεύσεις για τη Visa Europe. Το βασικό περιεχόμενο των δεσμεύσεων εκτίθεται συνοπτικά κατωτέρω.

α) Η Visa Europe δεσμεύεται να περιορίσει στο 0,3% τον ετήσιο σταθμισμένο μέσο όρο των ΠΔΠ εντός του ΕΟΧ που εφαρμόζονται στις συναλλαγές που πραγματοποιούνται με τις καταναλωτικές πιστωτικές κάρτες της, δύο μήνες μετά την κοινοποίηση της απόφασης ανάληψης δεσμεύσεων στη Visa Europe.

β) Το όριο αυτό θα εφαρμοσθεί επίσης χωριστά δύο χρόνια μετά από την κοινοποίηση της απόφασης ανάληψης δεσμεύσεων σε καθεμία από τις χώρες του ΕΟΧ για τις οποίες η Visa Europe καθορίζει απευθείας συγκεκριμένα ποσοστά ΠΔΠ για εγχώριες συναλλαγές με καταναλωτικές πιστωτικές κάρτες, καθώς και στις χώρες του ΕΟΧ στις οποίες εφαρμόζονται οι ΠΔΠ εντός του ΕΟΧ για τις πιστωτικές κάρτες στις εγχώριες συναλλαγές, ελλείψει άλλων ΠΔΠ.

γ) Η Visa Europe προτείνει επίσης να διασφαλίσει ότι, από 1ης Ιανουαρίου 2015,

— το ανώτατο όριο ΠΔΠ ύψους 0,3% για συναλλαγές με πιστωτικές κάρτες θα ισχύει για όλες τις ΠΔΠ που καθορίζονται από τη Visa Europe σχετικά με τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται με εμπόρους ευρισκόμενους εντός του ΕΟΧ με καταναλωτικές πιστωτικές κάρτες Visa που έχουν εκδοθεί σε χώρες εκτός του ΕΟΧ οι οποίες ανήκουν στον χώρο στον οποίο δραστηριοποιείται η Visa Europe⁽¹⁾ («ΠΔΠ για πιστωτικές κάρτες εντός χώρου Visa Europe εκτός ΕΟΧ»), και

— το ανώτατο όριο ΠΔΠ ύψους 0,2% για συναλλαγές με χρεωστικές κάρτες θα ισχύει για όλες τις ΠΔΠ που καθορίζονται από τη Visa Europe σχετικά με τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται με εμπόρους ευρισκόμενους εντός του ΕΟΧ με καταναλωτικές χρεωστικές κάρτες Visa που έχουν εκδοθεί σε χώρες εκτός του ΕΟΧ οι οποίες ανήκουν στον χώρο στον οποίο δραστηριοποιείται η Visa Europe («ΠΔΠ για χρεωστικές κάρτες εντός χώρου Visa Europe εκτός ΕΟΧ»).

δ) Η Visa Europe δεσμεύεται να τροποποιήσει από 1ης Ιανουαρίου 2015 τους κανόνες που εφαρμόζει σχετικά με τη διασυνοριακή αποδοχή συναλλαγών, ώστε να επιτρέψει στις διασυνοριακές αποκτώσες τράπεζες να προτείνουν είτε εγχώρια ΠΔΠ για συναλλαγές με χρεωστικές κάρτες είτε εγχώρια ΠΔΠ για συναλλαγές με πιστωτικές κάρτες που ισχύουν στον τόπο που βρίσκεται ο έμπορος είτε τιμές ΠΔΠ ύψους 0,2% για τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται με καταναλωτικές χρεωστικές κάρτες και ύψους 0,3% για τις συναλλαγές που πραγματοποιούνται με καταναλωτικές πιστωτικές κάρτες, υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

ε) Η Visa Europe δεσμεύεται να συνεχίσει να εφαρμόζει περαιτέρω μέτρα διαφάνειας. Ειδικότερα, η Visa Europe δεσμεύεται:

— να θεσπίσει κανόνα, βάσει του οποίου οι αποκτώσες τράπεζες οφείλουν να προσφέρουν στους εμπόρους τιμολόγηση των επιβαρύνσεων για τις παρεχόμενες υπηρεσίες σε βάση «ΠΔΠ συν συν» χρεώνοντας διοικητικό τέλος (δηλαδή, οι αποκτώσες τράπεζες οφείλουν, κατόπιν σχετικού αιτήματος, να εμφανίζουν αναλυτικά στις συμβάσεις και στα τιμολόγια τους τις MSC κατανεμημένες σε τρία μέρη, και συγκεκριμένα: στην ΠΔΠ, σε όλες τις άλλες χρεώσεις που επιβάλλονται σε συστήματα πληρωμών και στην αμοιβή της αποκτώσας τράπεζας). Η Visa Europe θα απαιτήσει από τις αποκτώσες τράπεζες να εφαρμόσουν αυτό τον κανόνα εντός 12 μηνών από την κοινοποίηση της απόφασης ανάληψης δεσμεύσεων στη Visa Europe για όλες τις νέες συμφωνίες και εντός 18 μηνών για τις υφιστάμενες συμβάσεις,

— να απλουστεύσει τη διάρθρωση των ΠΔΠ όσον αφορά τις ΠΔΠ που καθορίζονται από τη Visa Europe προβλέποντας μείωση κατά τουλάχιστον 25% του αριθμού των κατηγοριών τελών χάριν της διαφάνειας και της συγκρισιμότητας μεταξύ των ποσοστών.

(11) Η Visa Europe διορίζει επιβλέποντα εντολοδόχο για να εποπτεύει τη συμμόρφωση της Visa Europe προς τις δεσμεύσεις. Πριν από τον διορισμό του προτεινόμενου εντολοδόχου, η Επιτροπή έχει την εξουσία να τον εγκρίνει ή να τον απορρίψει.

(12) Οι δεσμεύσεις θα ισχύουν για περίοδο τεσσάρων ετών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης ανάληψης δεσμεύσεων στη Visa Europe.

(13) Τα ανώτατα όρια της μέσης σταθμισμένης ΠΔΠ που προβλέπεται στις δεσμεύσεις εκτιμήθηκαν βάσει της ΔΑΕ. Η απόφαση αναφέρει ότι οι δεσμεύσεις είναι κατάλληλες και αναγκαίες, χωρίς να είναι δυσανάλογες, για να αρθούν οι επιφυλάξεις που διατυπώνονται στην κοινοποίηση αιτιάσεων και στη συμπληρωματική κοινοποίηση αιτιάσεων.

⁽¹⁾ Ο χώρος στον οποίο δραστηριοποιείται η Visa Europe περιλαμβάνει τον ΕΟΧ, την Ανδόρα, τις Νήσους Φερόε, τη Γροιλανδία, το Ισραήλ, το Μονακό, τον Άγιο Μαρίνο, τις Νήσους Svalbard και Jan Mayen, την Ελβετία, την Τουρκία και την Πόλη του Βατικανού.

(14) Η συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων εξέδωσε, στις 17 Φεβρουαρίου 2014, ευνοϊκή γνώμη σχετικά με την έκδοση της απόφασης. Στις 19 Φεβρουαρίου 2014 ο σύμβουλος ακροάσεων εξέδωσε την τελική του έκθεση.

(15) Με την έκδοση της απόφασης περατώθηκε η διαδικασία όσον αφορά τις πολυμερείς διαπραγματευτικές προμήθειες της Visa Europe για συναλλαγές με πιστωτικές κάρτες εντός του ΕΟΧ, τις εγχώριες ΠΔΠ για συναλλαγές με πιστωτικές κάρτες που καθορίστηκαν από τη Visa Europe, τις ΠΔΠ εντός χώρου Visa Europe εκτός ΕΟΧ για συναλλαγές με πιστωτικές ή χρεωστικές κάρτες, τις διεθνείς ΠΔΠ και τον κανόνα της Visa Europe για την ΠΔΠ που εφαρμόζεται στην περίπτωση της διασυνοριακής αποδοχής.

(16) Η απόφαση, ωστόσο, δεν καλύπτει τις ΠΔΠ που καθορίστηκαν από τη Visa Inc. και τη Visa International Service Association, για τις οποίες η Επιτροπή θα συνεχίσει τις έρευνες.

V

(Γνωστοποιήσεις)

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ — ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΟΝΙΑΣ

Κρατική ενίσχυση αριθ. SA.36612 (2014/C) (ex 2013/NN) — Μη κοινοποιηθείσα ενίσχυση που χορηγήθηκε από τη Λετονία στη Citadele και την Parex

Πρόσκληση υποβολής παρατηρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2014/C 147/07)

Με επιστολή της 16ης Απριλίου 2014, που αναδημοσιεύεται στην αυθεντική γλώσσα του κειμένου της επιστολής στις σελίδες που ακολουθούν την παρούσα περίληψη, η Επιτροπή κοινοποίησε στη Δημοκρατία της Λετονίας την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) σχετικά με την προαναφερθείσα ενίσχυση.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με το καθεστώς για το οποίο η Επιτροπή κινεί τη διαδικασία εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της παρούσας περίληψης και της συνημμένης επιστολής στη διεύθυνση:

European Commission
Directorate-General for Competition
State aid Greffe
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Αριθμός φαξ: +32 22961242

Οι παρατηρήσεις αυτές θα κοινοποιηθούν στη Λετονία. Το απόρρητο της ταυτότητας του ενδιαφερόμενου μέρους που υποβάλλει τις παρατηρήσεις μπορεί να ζητηθεί γραπτώς, με μνεία των σχετικών λόγων.

ΣΥΝΟΨΗ

Διαδικασία

1. Στις 15 Σεπτεμβρίου 2010⁽¹⁾, η Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο αναδιάρθρωσης της AS Parex banka. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης προέβλεπε διαχωρισμό της AS Parex banka σε AS Citadele banka και σε AS Reverta⁽²⁾. Στις 10 Αυγούστου 2012, η Επιτροπή ενέκρινε τροποποιήσεις σε τρεις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στην απόφαση για την έγκριση του σχεδίου αναδιάρθρωσης⁽³⁾.

2. Έκτοτε, στο πλαίσιο της παρακολούθησης του εγκριθέντος σχεδίου αναδιάρθρωσης και των σχετικών δεσμεύσεων, η Επιτροπή εντόπισε ενίσχυση που χορηγήθηκε από τη Λετονία πέραν των μέτρων ενίσχυσης που έχουν ήδη εγκριθεί από την Επιτροπή.

⁽¹⁾ Απόφαση C 26/2009 της Επιτροπής, ΕΕ L 163 της 23.6.2011, σ. 28.

⁽²⁾ Η «κακή τράπεζα» αρχικά διατήρησε το όνομα της Parex banka μετά τον διαχωρισμό που πραγματοποιήθηκε την 1.8.2010, αλλά καταχωρίστηκε από τον Μάιο του 2012 υπό την εταιρική επωνυμία «AS Reverta».

⁽³⁾ Απόφαση SA.34747 της Επιτροπής, ΕΕ C 273 της 21.9.2013, σ. 1.

Περιγραφή των μέτρων

3. Από τα έγγραφα που έλαβε η Επιτροπή προκύπτει ότι η Λετονία έχει θέσει σε ισχύ τα ακόλουθα μέτρα χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή:

- i) Στις 22 Μαΐου 2009, η Λετονία χορήγησε στην AS Parex banka δάνειο μειωμένης εξασφάλισης, που χαρακτηρίζεται ως κεφάλαιο της κατηγορίας 2, με διάρκεια επτά ετών, το οποίο υπερβαίνει το ανώτατο όριο πενταετούς διάρκειας που έχει εγκρίνει η Επιτροπή βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.
- ii) Στις 27 Ιουνίου 2013, η Λετονία παρέσχε στην AS Citadele banka πρόσθετη 18μηνη παράταση της προθεσμίας εξόφλησης του ίδιου δανείου μειωμένης εξασφάλισης.
- iii) Από το 2011, η Λετονία χορήγησε στην AS Reverta ταμειακή στήριξη που υπερβαίνει το ανώτατο όριο που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με την απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2010.

4. Επιπλέον, προκύπτει ότι η Λετονία δεν έχει συμμορφωθεί με τη δέσμευση για εκποίηση της δραστηριότητας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων της AS Citadele banka εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών.

Αξιολόγηση των μέτρων

5. Η AS Parex banka και, εν συνεχεία, η AS Citadele banka και η AS Reverta έχουν γίνει αποδέκτες μέτρων από τη Λετονία πέραν των μέτρων ενίσχυσης που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

6. Δεδομένου ότι:

- i) τόσο η αρχική επταετής προθεσμία εξόφλησης όσο και η παράταση της προθεσμίας εξόφλησης του δανείου μειωμένης εξασφάλισης, καθώς και η αυξημένη ταμειακή στήριξη, αντιπροσωπεύουν καθαρά πρόσθετα πλεονεκτήματα σε σύγκριση με τα εγκριθέντα μέτρα ενίσχυσης και, ως εκ τούτου, συνιστούν πρόσθετη ενίσχυση (δεδομένου ότι όλα τα άλλα κριτήρια βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης εξακολουθούν να ισχύουν) και
- ii) δεν πραγματοποιήθηκε σχετική γνωστοποίηση προς την Επιτροπή για τα εν λόγω πρόσθετα μέτρα ενίσχυσης, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα εν λόγω τρία μέτρα συνιστούν παράνομη ενίσχυση.

7. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, με βάση τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος, η Λετονία δεν προέβαλε επιχειρήματα προκειμένου να αποδείξει τη συμβατότητα της ενίσχυσης που προκύπτει από την αρχική επταετή προθεσμία εξόφλησης των δανείων μειωμένης εξασφάλισης και την πρόσθετη 18μηνη παράταση της προθεσμίας εξόφλησης του χρέους μειωμένης εξασφάλισης.

8. Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι η Λετονία δεν προέβαλε επιχειρήματα προκειμένου να αποδείξει τη συμβατότητα της ενίσχυσης που προκύπτει από την πρόσθετη ταμειακή στήριξη ενίσχυση που χορηγήθηκε στην AS Reverta.

9. Η Λετονία επιβεβαίωσε ότι η δραστηριότητα διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων δεν εκποιήθηκε εντός των προθεσμιών που είχαν συμφωνηθεί. Τούτο συνιστά αθέτηση των όρων της τελικής απόφασης για την Parex και, ως εκ τούτου, κατάχρηση της χορηγηθείσας ενίσχυσης.

10. Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα, σε σχέση με την παράνομη ενίσχυση που περιγράφεται ανωτέρω, ότι γεννώνται αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητα με την εσωτερική αγορά με βάση τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να κινηθεί επίσημη διαδικασία έρευνας σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 και το άρθρο 4 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.

11. Επιπλέον, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αθέτηση της δέσμευσης για εκποίηση της δραστηριότητας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων συνιστά καταχρηστική εφαρμογή ενίσχυσης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να κινηθεί επίσημη διαδικασία έρευνας επίσης για καταχρηστική εφαρμογή ενίσχυσης σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, ο αποδέκτης κάθε παράνομης ενίσχυσης μπορεί να κληθεί να την επιστρέψει.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

The Commission wishes to inform Latvia that, having examined the information supplied by your authorities on the aid referred to above, it has decided to initiate the procedure laid down in Article 108(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union (“the Treaty”).

1. PROCEDURE

(1) On 10 November 2008 Latvia notified to the Commission a package of State aid measures in favour of AS Parex banka (“Parex banka”), designed to support the stability of the financial system. The Commission approved those measures on 24 November 2008⁽¹⁾ (“first rescue Decision”) based on Latvia’s commitment to submit a restructuring plan for Parex banka within six months.

(2) Following requests from Latvia, the Commission approved two sets of changes to the aid measures concerning Parex banka, the first on 11 February 2009⁽²⁾ (“second rescue Decision”) and the second on 11 May 2009⁽³⁾ (“third rescue Decision”).

(3) On 11 May 2009 Latvia notified a restructuring plan for Parex banka. By decision of 29 June 2009⁽⁴⁾ the Commission came to the preliminary conclusion that the notified restructuring measures constituted State aid to Parex banka and expressed its doubts that such aid could be found compatible. As a result the Commission decided to initiate the procedure laid down in Article 108(2) of the Treaty and required Latvia to provide information needed for the assessment of the compatibility of the aid.

(4) Between 11 May 2009 and 15 September 2010, several information exchanges and discussions occurred between Latvia and the Commission concerning the restructuring plan for Parex banka. Latvia provided information and clarifications on several occasions throughout the investigation procedure, and the restructuring plan of Parex banka was also updated six times.

(5) On 1 August 2010, some assets of Parex banka were transferred to a newly established so-called “good bank” named AS Citadele banka (“Citadele”), in line with the restructuring plan. The restructuring plan envisaged a split of Parex banka into Citadele, which would take over all core assets and some non-core assets⁽⁵⁾, and a so-called “bad bank” (“Reverta”⁽⁶⁾) which kept the remaining non-core and non-performing assets.

(6) By decision of 15 September 2010⁽⁷⁾ (“the Parex Final Decision”), the Commission approved the restructuring plan of Parex banka, based on a commitment paper submitted by the Latvian authorities on 3 September 2010.

(7) On 10 August 2012, at the request of the Latvian authorities, the Commission approved amendments to three commitments included in the Parex Final Decision (“the Amendment Decision”⁽⁸⁾). Those amendments: 1) extended the disposal deadline for the CIS loans⁽⁹⁾ until 31 December 2014; 2) increased the limit of minimum capital adequacy requirements allowed for Citadele at the level of the bank and the group before the asset remuneration described in the Parex Final Decision would be triggered; and 3) allowed carry-over of previous years’ unused caps on lending, whilst respecting market share caps.

(8) On 1 October 2013 Latvia notified a requested for a further amendment of the Parex Final Decision, asking for the postponement of the divestment deadline for one of the divisions of Citadele, the Wealth Management Business⁽¹⁰⁾. While analysing Latvia’s submissions in support of that amendment request, the Commission identified aid that had been granted by Latvia over and beyond the aid measures already approved by the Commission.

(9) Between [...] ^(*) and 4 March 2014, several information exchanges have taken place between Latvia and the Commission with regard to the additional aid measures. Latvia submitted information and documents on 30 October 2013, 31 January 2014 and 4 March 2014 (including a revised restructuring plan of Parex banka).

(1) Commission Decision NN 68/2008, OJ C 147, 27.6.2009, p. 1.

(2) Commission Decision NN 3/2009, OJ C 147, 27.6.2009, p. 2.

(3) Commission Decision N 189/2009, OJ C 176, 29.7.2009, p. 3.

(4) Commission Decision C 26/2009 (ex N 189/2009), OJ C 239, 6.10.2009, p. 11.

(5) In particular, performing loans to borrowers located in the Commonwealth of Independent States, the Lithuanian subsidiary, branches in Sweden and Germany and the wealth management business, with the latter including the Swiss subsidiary.

(6) The bad bank initially kept the name of Parex banka after the split that took place on 1 August 2010, but has been registered since May 2012 under the corporate name “AS Reverta”.

(7) Commission Decision C 26/2009, OJ L 163, 23.6.2011, p. 28.

(8) Commission Decision SA.34747, OJ C 273, 21.9.2013, p. 1.

(9) Meaning loans to borrowers located in the Commonwealth of Independent States.

(10) The Wealth Management Business consists of the private capital management sector of Citadele, asset management subsidiaries and AP Anlage & Privatbank AG, Switzerland.

(*) Confidential information.

(10) Since 11 November 2013, the Commission has also received monthly updates regarding Latvia's progress in selling Citadele, a process it began in October 2013.

(11) The Latvian authorities have informed the Commission that for reasons of urgency they exceptionally accept that this Decision is adopted in the English language.

2. DESCRIPTION

2.1. The undertaking concerned

(12) Parex banka was the second-largest bank in Latvia with total assets of LVL 3,4 billion (EUR 4,9 billion) as of 31 December 2008. It was partially nationalised in November 2008.

(13) In April 2009, the European Bank for Reconstruction and Development ("EBRD") acquired 25 % of the share capital of Parex banka plus one share. Following the split of Parex banka into a good bank and a bad bank in 2010 along with subsequent changes in the shareholding structure, the shareholders of Citadele are now Latvia (75 %) and the EBRD (25 %), while the shareholders of Reverta are Latvia (84,15 %), the EBRD (12,74 %) and others (3,11 %).

(14) A detailed description of Parex banka up to the time of the Parex Final Decision can be found in recitals 11 to 15 of that decision. Parex banka was authorised to receive a series of aid measures (including liquidity support, guarantees and recapitalisation and asset relief measures) which are specified in the Parex Final Decision. Those measures were approved by the Commission in the first, second and third rescue Decisions (the "Rescue Decisions") and the Parex Final Decision.

2.2. The aid measures approved for Citadele and Reverta

(15) The restructuring plan approved by the Commission with the Parex Final Decision provided that the rescue aid previously approved by the Commission was to be extended over the restructuring period and split between Citadele and Reverta. The Parex Final Decision also approved additional restructuring aid for Reverta and Citadele. It also laid down a utilisation mechanism for the aid which had been provisionally approved through the Rescue Decisions after Parex banka was split, in regard to:

- a) liquidity support in the form of State deposits for both Citadele and Reverta⁽¹⁾;
- b) State guarantees on liabilities of Citadele and Reverta⁽²⁾;
- c) a State recapitalisation for Reverta and Citadele⁽³⁾; and
- d) an asset relief measure for Citadele⁽⁴⁾.

2.3. The commitments given by Latvia in the Parex Final Decision and the Amendment Decision

(16) In order to enable the Commission to find the restructuring aid compatible with the internal market Latvia provided commitments to ensure full implementation of the restructuring plan and limit distortions of competition that result from the restructuring aid ("the commitments").

(17) The main commitments regarding Citadele are described in recitals 73 to 83 of the Parex Final Decision. They include: a commitment to divest the CIS loans; a commitment to divest the Wealth Management Business within fixed deadlines (one which applied to divestment by Citadele itself and another which applied to divestment under the control of a Divestment Trustee); the preservation of viability, marketability and competitiveness; a hold-separate obligation in relation to the Wealth Management Business; a commitment to sell Citadele within a fixed deadline; caps on new lending and deposits in the Baltic countries; caps on the deposits in the German and Swedish branches; no increase in the number of branches; remuneration in respect of the asset relief measure; an acquisition ban; and a ban on making new CIS loans.

(18) The main commitments regarding Reverta are described in recitals 84 to 87 of the Parex Final Decision. They include commitments that there would be no new activities; there would be a wind-down or divestment of activities; and a cap on the total amount of capital that would be provided by Latvia in whatever form.

(19) Recitals 88 to 93 of the Parex Final Decision describe the commitments jointly applying to Reverta and Citadele. They provide for: a dividend and coupon ban; a ban on any reference to State support in advertising; a separation between Citadele and Reverta; and the appointment of Monitoring and Divestiture Trustees.

⁽¹⁾ Recitals 55-57 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ Recitals 58-61 of the Parex Final Decision.

⁽³⁾ Recitals 62-68 of the Parex Final Decision.

⁽⁴⁾ Recitals 69-70 of the Parex Final Decision.

(20) As recalled in recital 16, the Commission subsequently amended three of the commitments applicable to Citadele under the Parex Final Decision. That approval was based on new commitments undertaken by Latvia and Citadele to compensate for any distortion of competition.

2.4. The additional measures implemented by Latvia for Parex banka, Citadele and Reverta

(21) Based on the report submitted on 29 August 2013 by the Monitoring Trustee⁽¹⁾ and based on documents and information submitted by Latvia since October 2013, it appears that Latvia has put into effect the following measures without prior notification to the Commission:

- (i) on 22 May 2009, Latvia granted to Parex banka a subordinated loan of LVL 50,27 million (qualifying as Tier 2 capital) with a maturity of seven years (i.e. until 21 May 2016). The duration of that subordinated loan exceeds the maximum five-year maturity set in first rescue Decision and confirmed in the Parex Final Decision;
- (ii) on 27 June 2013, Latvia granted Citadele an additional 18-month extension of the maturity for an amount of LVL 37 million of subordinated debt (out of the total of LVL 45 million held by Latvia at that time)⁽²⁾. Table 1 gives an overview of the subordinated debt maturity changes, as of 31 December 2013. Latvia did not notify the extension of the maturity of that subordinated debt to the Commission;

Table 1

Issuer	Principal (LVL million)	Maturity approved by the Parex Final Decision	Maturity date throughout the restructuring period	Extended Maturity (granted in 2013)
LPA ⁽³⁾	7,87	May 2014 (five years starting from 2009)	8.8.2016	—
LPA	37,34		21.5.2016	20.12.2017
[...]	[...]		[...]	[...]
Total	50,27			

- (iii) in addition, since 2011 Latvia has provided Reverta with liquidity support in excess of the maximum limit set and approved by the Commission in the Parex Final Decision, both for the base case and for the worst case scenario (presented in Table 2⁽⁴⁾). The actual amounts of liquidity support from which Reverta has benefited were communicated by the Latvian authorities through the revised restructuring plan submitted in January 2014 and are reflected in Table 3:

Table 2

Liquidity caps for Reverta as reflected in the Parex Final Decision

LVL million	1.8.10	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13
Base case	458	446	419	349	315
Best case	458	446	419	356	322
Worst case	458	446	419	344	307

⁽¹⁾ The Monitoring Trustee was appointed through a Mandate signed by Reverta, Citadele and the Latvian authorities on 28 February 2011. The Monitoring Trustee has submitted bi-annual monitoring reports covering the preceding semester, starting with the one ending 31 December 2010.

⁽²⁾ Following the split of Parex banka, Citadele was established on 1 August 2010. The Parex Final Decision approved the transfer to Citadele of all of the subordinated loans previously granted to Parex banka. No Tier 2 capital was provided to Parex banka by Latvia at the time of the split or could have been provided by Latvia after the split.

On 3 September 2009 the EBRD agreed to refinance part of the subordinated loan previously granted by Latvia to Parex banka. As of 31 December 2009 the subordinated loans granted by Latvia to Parex banka amounted to LVL 37 million, while the subordinated loan granted by the EBRD amounted to LVL 13 million.

At the time of the split Latvia took over LVL 8 million out of the LVL 13 million subordinated loan held by the EBRD. As of 1 August 2010, the total amount of subordinated loans held by Latvia was LVL 45 million (with different maturities), while that held by the EBRD was LVL 5 million.

⁽³⁾ The Latvian Privatisation Agency, owned by Latvia.

⁽⁴⁾ That information is contained in Table 6 of the Parex Final Decision.

Table 3

Actual amounts of liquidity from which Reverta has benefited

Outstanding of liquidity support					
	1.8.10	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13
LVL million	446,32	446,32	427,82	384,86	362,52

In light of those developments and findings, the Commission has asked Latvia to provide additional information and explanations.

(22) Latvia has confirmed through the submissions set out in recital 9 that those additional measures have already been put into effect.

2.5. The breach of the commitment to divest the Wealth Management Business of Citadele

(23) Latvia has failed to comply with its commitment to divest the Wealth Management Business of Citadele by 30 June 2013 without a Divestiture Trustee, or by 31 December 2013 with a Divestiture Trustee, which was recorded in the Parex Final Decision⁽¹⁾. Therefore that commitment to divest the Wealth Management Business by those deadlines has been breached.

3. POSITION OF THE LATVIAN AUTHORITIES**3.1. On the un-notified maturity extensions of the subordinated debt**

(24) In its submissions of information regarding the un-notified aid which are mentioned in recital 9, as well as in the revised restructuring plan, the Latvian authorities submit that the Commission had been informed of the possibility of the maturity extension of the subordinated debt on a number of occasions. In consequence, Latvia considers that the longer maturity of the subordinated debt does not entail un-notified State aid.

(25) More specifically, Latvia expresses the view that:

- (i) the Commission had been informed of the possibility of the maturity extension of the subordinated debt on a number of occasions, as it was expressly referred to in the restructuring plan and the reports of the Monitoring Trustee;
- (ii) according to the final version of the restructuring plan, it was not planned that the subordinated debt would be fully repaid by 2017. In addition, the restructuring plan assumed when determining the eligible capital for calculating capital adequacy that the maturity of the subordinated financing would be extended to avoid suffering from a 20 % amortisation rate starting from the fifth year and until maturity;
- (iii) in line with those provisions, the Parex Final Decision provided that the subordinated loans were expected to mature in the period 2015-18, thus envisaging a prospective extension of the subordinated debt⁽²⁾;

(26) Moreover, Latvia has argued that the payment by Citadele of interest rates in excess of market conditions allays any State aid concerns that could exist.

(27) Finally, Latvia notes that discussions [...] are currently being held [...].

3.2. Regarding the un-notified liquidity support granted to Reverta

(28) Latvia explained that it provided Reverta with liquidity in excess of the support limits in the Parex Final Decision because the deposits from the State were not transformed into capital support by capitalising the principal of State treasury deposits to the extent that had been envisaged in that Decision. That transformation did not occur because after Reverta's banking licence had been revoked the relevant Latvian legislation no longer required statutory capital to be maintained. The Parex Final Decision had mentioned capitalising LVL [40-110] million of principal in the base case, whereas in fact only LVL 12,4 million of principal was capitalised.

(29) Latvia argues that capitalising less principal benefitted the State because:

- (iv) Latvia receives interest on liquidity aid but has no income from capital aid;
- (v) Latvia remains a senior secured creditor rather than junior equity holder, which ensures higher recoverability of funds in case of insolvency or liquidation, given that the State Treasury will have priority towards proceeds collectable within the insolvency process;

⁽¹⁾ See recital 73 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ In that respect, Latvia points to recital 148 of the Parex Final Decision.

- (vi) the capital invested as Tier 1 will not be recovered by the State⁽¹⁾; and
- (vii) there is more burden-sharing by legacy minority stakeholders as a result of interest payments by Reverta to the State.

3.3. Regarding the breach of the commitment for Wealth Management Business divestment

(30) Latvia states that the return of Citadele as a stand-alone entity to the private sector would have been put at risk if Citadele had divested the Wealth Management Business by 30 June 2013 as foreseen in the restructuring plan of 2010 or, in any event before Latvia had divested its stake in Citadele. Latvia claims that Citadele without the Wealth Management Business has no viable business model.

(31) The Latvia has therefore requested the Commission to amend the Parex Final Decision in order to allow Citadele to retain the Wealth Management Business until after the entire bank passes to the private sector.

(32) Such a request was first made in August 2012 in discussions between Latvia and the Commission before the Amendment Decision was taken. During those discussions the Latvian authorities ultimately decided not to request an extended deadline for divesting the Wealth Management Business.

4. ASSESSMENT

(33) Pursuant to Article 13(1) in conjunction with Article 4(4) of Council Regulation (EC) No 659/1999 of 22 March 1999 laying down detailed rules for the application of Article 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union⁽²⁾ the Commission may open a formal investigation procedure if it finds that doubts are raised as to the compatibility with the internal market of an unlawful aid measure⁽³⁾.

4.1. Existence of unlawful aid

(34) Article 107(1) of the Treaty provides that, save as otherwise provided in the Treaty, any aid granted by a Member State or through State resources in any form whatsoever which distorts or threatens to distort competition by favouring certain undertakings or the production of certain goods is in so far as it affects trade between Member States, be incompatible with the internal market.

(35) As described in recital 21, Parex banka and subsequently Citadele and Reverta have obtained measures from Latvia in addition to the aid measures examined in the Rescue Decisions and the Parex Final Decision.

(36) **With regard to the subordinated debt**, the fact that such a measure contains State aid was established in the first rescue Decision, when the Commission approved the issuance of subordinated debt with five years maturity as a compatible aid measure. The Commission decided at that time that a market economy investor would not have granted subordinated debt with a five-year maturity⁽⁴⁾.

(37) The measure which was in fact granted by Latvia in favour of Parex banka was identical with the measure approved by the Commission except for the fact that it had a longer maturity. As such, the measure which was in fact granted would also be State aid unless the longer maturity eliminated any advantage to Parex banka. However, subordinated debt with a seven-year maturity would give the borrower a greater advantage since the risk perceived by an investor for any given investment increases as the maturity of the investment is extended. When the subordinated debt with a seven-year maturity was granted, it would have been even less likely for a market economy investor to grant the subordinated debt under those extended terms than it would for it to have done so for five years. For that reason, the longer maturity of the subordinated debt represented an additional advantage for Parex banka compared to the form of the subordinated debt that was approved in the Rescue Decisions and the Parex Final Decision.

(38) The maturity of the subordinated debt was later further extended by an additional 18 months. As the risk perceived by an investor for any given investment increases as the maturity of the investment is extended, a market economy investor would not have granted the subordinated debt under those extended terms in the absence of any countervailing payment fully offsetting the investor's increased risk. For that reason, the longer maturity of the subordinated debt represents an additional advantage for Citadele compared to the form of the subordinated debt that was approved in the Rescue Decisions and the Parex Final Decision.

(39) Latvia justifies granting subordinated loans with a longer maturity than approved by claiming that the Commission had been informed of a possible maturity extension through the restructuring plan and submissions of the Monitoring Trustee.

⁽¹⁾ Recital 49 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ OJ L 83, 27.3.1999, p. 1.

⁽³⁾ Under Article 1 of Regulation (EC) No 659/1999, unlawful aid means new aid put into effect in contravention of Article 108(3) of the Treaty — i.e. without notification to the Commission of aid measures before they are put into effect.

⁽⁴⁾ Recital 40 of the first rescue Decision.

(40) The Commission does not accept that argument. The possible need to extend the maturity of the subordinated loan was only incidentally mentioned, for information, by the Monitoring Trustee in previous monitoring reports (e.g. that of 30 June 2012) as an option under consideration by Latvian authorities. A mention of the possibility that additional aid may be granted by a Member State does not constitute or substitute for a formal notification of aid measures, within the meaning of Article 108(3) of the Treaty.

(41) Latvia also contends that the recital 148 of the Parex Final Decision explicitly provided that the subordinated loans were expected to mature in the period 2015-18, thus envisaging a prospective extension of the subordinated debt.

(42) The Commission does not share that interpretation. Recital 148 of the Parex Final Decision refers to the subordinated loans by legacy shareholders in Parex, and not to the subordinated loans granted by Latvia.

(43) **With regard to the liquidity support granted to Reverta**, it was initially approved as part of the compatible State aid measures approved in the first rescue Decision, in the form of State deposits. At that time, the Commission noted that Parex banka lacked liquid collateral and that Latvia had deposited the funds, taking into account the bank's liquidity needs, when no market investor was willing to provide liquidity in view of the fragile situation of Parex banka⁽¹⁾.

Following the Parex Final Decision (and the split in a good and a bad bank) the liquidity aid was subsequently transferred to Citadele and Reverta. The former has already repaid in full its share of the liquidity support, whereas the latter had to limit the amounts of liquidity support it received, as set out in recital 21(iii). However, the amount of liquidity support actually granted to Reverta exceeds even the worst case scenario level approved within the Parex Final Decision. That additional liquidity support provides a supplementary advantage for Reverta compared to the aid approved by the Rescue Decisions and Parex Final Decision. None of the other features of the liquidity support apart from its quantity have been altered and so the Commission concludes that the measure constitutes State aid.

(44) None of those three additional measures (the seven-year subordinated loan; the 18-month extension; and the additional liquidity support) had been notified to the Commission. Latvia has therefore not complied with the standstill obligation under Article 108 of the Treaty.

(45) Based on the facts that:

— both the longer initial maturity and the extended maturity of the subordinated debt and the increased liquidity support clearly represent additional advantages compared to the approved aid measures, and therefore are additional aid (as all of the other criteria under Article 107(1) of the Treaty are still in place), and

— the absence of any notification to the Commission for those additional aid measures,

the Commission therefore considers that the measures described in recital 21 represent unlawful aid.

4.2. Compatibility of the aid

4.2.1. The subordinated loans with extended maturity

(46) In line with the 2008 Banking Communication⁽²⁾ which was in force when the subordinated loan was initially granted and when it was subsequently extended, in order for aid to be compatible, it had to comply with several conditions:

— appropriateness (to be well targeted to its objective, e.g. to remedy a serious disturbance in the economy, and take the most appropriate form for that purpose to remedy the disturbance),

— necessity (to be necessary to achieve the objective, and remain at the minimum necessary to do that),

— proportionality (the positive effects of the aid must be properly balanced against the distortions of competition, in order for the distortions to be limited to the minimum necessary to reach the measures' objectives).

(47) The objective of granting a subordinated loan qualifying as Tier 2 capital to Parex banka was to enable it to continue to satisfy the capital adequacy ratio and to ensure that it is sufficiently capitalised so as to better withstand potential losses, in order to avoid a serious disturbance in the Latvian economy.

⁽¹⁾ Recital 41 of the first rescue Decision.

⁽²⁾ Communication on the application of State aid rules to measures taken in relation to financial institutions in the context of the current global financial crisis OJ C 270, 25.10.2008.

(48) In the first rescue Decision, the Commission noted that the subordinated debt for Parex banka was limited to the minimum necessary in scope and time. Among other elements, the limitation to the minimum necessary was based on the commitment of the Latvian authorities to grant subordinated debt with a maximum maturity of five years. In that regard, the Commission noted in that decision that the minimum maturity for the subordinated debt to qualify as Tier 2 capital under Latvian legislation was five years. The aid measure was therefore qualified as compatible.

(49) The second and third rescue Decisions, the Parex Final Decision and the Amendment Decision did not alter the assessment of the first rescue Decision in that respect, concerning the limitation to the minimum necessary.

(50) The Commission notes that Latvia has not brought forward arguments to demonstrate the compatibility of the aid stemming from the extended maturity of the subordinated loans.

(51) Therefore, based on the information available to Commission at this time, the un-notified aid measure concerning the subordinated debt issued with a maturity of seven years instead of five years as initially approved cannot be qualified as compatible, considering that: a) the existing assessment is that a five-year maturity of the subordinated debt was what ensured limitation to the minimum necessary and b) no new arguments have been presented for justification of compatibility.

(52) Equally, based on the information available to Commission at this time, the un-notified aid measure concerning the additional prolongation of the subordinated debt maturity by 18 months cannot be qualified as compatible, considering that: a) the existing assessment is that a five-year maturity of the subordinated debt was what ensures limitation to the minimum necessary and b) no new arguments have been presented for justification of compatibility.

(53) The Commission invites Latvia and any interested parties to present it with additional elements relevant to whether the seven-year duration of the subordinated loan and its subsequent extension by 18 months constitutes aid which was limited to the minimum necessary.

4.2.2. *The liquidity support measure*

(54) The assessment of the restructuring plan in the Parex Final Decision was based on assumptions presented at that time regarding the expected inflows of liquidity into Reverta which would allow it to start repaying the liquidity support granted in the form of State deposits, up to a certain level⁽¹⁾.

(55) The amounts expected to remain unpaid, as described in the Parex Final Decision, ranged from LVL [...] million (the base case scenario) to LVL [...] million (the worst case scenario). As explained in recital 21, the actual amounts from which Reverta has benefited have constantly exceeded those laid out in the Parex Final Decision.

(56) The Commission notes that Latvia has not brought forward arguments to demonstrate the compatibility of the aid stemming from the additional liquidity support.

(57) In view of this, and considering also the fact that the revised restructuring plan presented by Latvia includes numerous other adjustments compared to the plan approved through the Parex Final Decision, the Commission is not in the position at this time to qualify the additional liquidity support as compatible with the internal market. A more in-depth assessment of the impact the revised levels of liquidity support will have to be carried out, taking into account the revised restructuring plan in its entirety.

4.3. **The breach of the commitment to divest the Wealth Management Business**

(58) Pursuant to Article 16 of Regulation (EC) No 659/1999 the Commission may open a formal investigation procedure if aid is misused, i.e. if the beneficiary used aid in contravention of a decision taken pursuant to Article 7(3) of that Regulation.

(59) In the Parex Final Decision⁽²⁾ Latvia committed that Citadele would divest the Wealth Management Business by certain deadlines.

(60) Latvia confirmed that the Wealth Management Business has not been divested within the agreed deadlines. This constitutes a breach of the terms of the Parex Final Decision and hence a misuse of the aid granted. The Commission invites Latvia and interested parties to comment on that conclusion and to present any elements which would allow the Commission to consider whether aid obtained by Citadele could be considered compatible with the internal market if the Wealth Management Business were not to be divested separately from Citadele.

⁽¹⁾ Recital 55 of the Parex Final Decision.

⁽²⁾ See recital 73 of the Parex Final Decision.

5. CONCLUSION

The Commission concludes, in regard to the unlawful aid described in recital 21, that doubts are raised as to the compatibility with the internal market based on the information available at this time. The Commission therefore has decided to open a formal investigation procedure pursuant to Articles 13(1) and 4(4) of Regulation (EC) No 659/1999.

Moreover, the Commission concludes that the breach of commitment described in recital 23 constitutes misuse of aid. The Commission therefore has decided to open a formal investigation procedure also for misuse of aid pursuant to Article 16 of Regulation (EC) No 659/1999.

In the light of the foregoing considerations, the Commission, acting under the procedure laid down in Article 108(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union, requests Latvia to submit its comments and to provide all such information as may help to assess the measures (in particular the compatibility of the un-notified aid), within ten working days of the date of receipt of this letter. It requests your authorities to forward a copy of this letter to the potential recipient of the aid immediately.

The Commission would draw your attention to Article 14 of Regulation (EC) No 659/1999, which provides that all unlawful aid may be recovered from the recipient.

The Commission warns Latvia that it will inform interested parties by publishing this letter and a meaningful summary of it in the *Official Journal of the European Union*. It will also inform interested parties in the EFTA countries which are signatories to the EEA Agreement, by publication of a notice in the EEA Supplement to the *Official Journal of the European Union* and will inform the EFTA Surveillance Authority by sending a copy of this letter. All such interested parties will be invited to submit their comments within ten working days of the date of such publication.'

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL